

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Кафедра терапії та реабілітації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту фізичної культури

Михайло ЛЯННОЙ

(підпис)

«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОСНОВИ НОЗОЛОГІЇ

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

Спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

Освітня програма: Фізична терапія, ерготерапія

Освітній рівень: бакалавр

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією
НН інституту фізичної культури

Голова: к. пед. н., доцент Людмила МОРОЗ

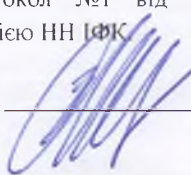
«31» серпня 2023 р.

Розробники:

Лянна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри терапії та реабілітації.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри терапії та реабілітації (протокол №1 від 31.09.2023 р.) та погоджена науково-методичною комісією НН ІФК.

Завідувач кафедри

к.фіз.вих., доцент Олександр ЗВІРЯКА

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	бакалавр	Нормативна	
		Рік підготовки:	
1, 2-й		-	
Семестр			
2, 3-й		-	
Лекції			
40 год.		-	
Практичні/семінарські			
42 год.		-	
Лабораторні			
-		-	
Самостійна робота			
126 год.		-	
Консультації:			
2		-	
Вид контролю: екзамен			
Загальна кількість годин – 210 год.			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою курсу є формування у студентів узагальнених уявлень про закономірності виникнення, розвитку і завершення патологічних процесів, структурних та функціональних порушень в організмі людини під час хвороб або травми. Під час самостійної роботи та практичних занять студенти набувають та вдосконалюють практичні уміння та навички пов'язані з розумінням учення про загальні типові реакції організму (запалення, гарячка, пухлина, голодування тощо), хвороби, травми, механізмів їх виникнення, умов розвитку та наслідків патологічних процесів. Передбачене програмою виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань, зокрема реферативних досліджень з актуальних питань етіології, патогенезу, клінічних проявів, завершення та ускладнення хворобливих процесів сприятиме підвищенню ефективності практичних занять.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є природа та причини захворювань та патологічних станів, а також утворених ними структурних та функціональних змін в організмі людини.

Вивчення курсу ґрунтується на знаннях отриманих при вивченні дисциплін: анатомія людини, фізіології людини, патофізіологія, біохімія.

3. Результати навчання за дисципліною

Загальні компетентності	ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні компетентності	СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції. СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії. СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
Програмні результати	ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії. ПР 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП)

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь
B	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
C	Ставиться за вияв студентом майже повних, систематичних знань із дисципліни, в більшій мірі успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, переважання здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні помилки.
Д	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
Е	
FX	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ з можливістю повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
F	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу далека від сутності, що зумовлюється відсутністю уявлень про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний розділ включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, контрольну роботу. Виконання контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Реферативні дослідження та презентації, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів у I семестрі

Поточний контроль у т. ч. самост. роб.											Сума за підсумком
РОЗДІЛ 1											
Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	Т. 6	Т. 7	Т. 8	Т.9	Т.10	К. р.	37,5
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	7,5	

Розподіл балів у II семестрі

Поточний контроль у т. ч. самост. роб.											Сума за підсумком	Підс. контр. (екзамен)	Сума
РОЗДІЛ 2													
T. 1	T. 2	T. 3	T. 4	T. 5	T. 6	T. 7	T. 8	T.9.	T.10	K. p.	37,5	25	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	7,5			

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни: тематичне опитування, контрольні завдання, повідомлення, презентації, екзамен.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальна нозологія

Тема 1. Вступ до загальної нозології. Поняття «здоров'я». (Вступ. Здоров'я як стан. Норма здоров'я. Комплексна оцінка стану здоров'я. Ступені здоров'я.)

Тема 2. Поняття «хвороба». (Визначення сутності хвороби. Критерії хвороби. Загальні принципи класифікації хвороб. Патологічна реакція, патологічний процес. Патологічний стан. Форми хвороб. Основні стадії (періоди) розвитку хвороб. Одужання. Термінальні стани.).

Тема 3. Загальна етіологія (Причини хвороб. Умови виникнення та розвитку хвороб.).

Тема 4. Загальний патогенез (Визначення поняття "патогенез". Причинно-наслідкові зв'язки. Загальне і місцеве. Структура і функція. Специфічне і неспецифічне. Адаптація і компенсація.).

Тема 5. Патогенна дія на організм факторів зовнішнього середовища. Загальні реакції організму. (Механічна травма. Термічна травма. Патогенна дія хімічних факторів. Патогенна дія біологічних факторів. Руйнівна дія променевих випромінювань.).

Тема 6. Роль спадковості, конституції та вікових змін у патології. (Спадкові хвороби. Спадкова схильність до хвороби. Патологічна фізіологія внутрішньоутробного розвитку. Роль конституції в патології. Старіння.).

Тема 7. Типові патологічні процеси. (Порушення периферійного (органного) кровообігу (артеріальна гіперемія, ішемія, венозна гіперемія, стаз, тромбоз, емболія). Запалення (етіологія, стадії, патогенез, імунологічна реакція організму, класифікація, значення запалення для організму). Гарячка. Пухлина. Голодування. Гіпоксія.).

Тема 8. порушення травлення. (Причини порушень травлення та апетиту. порушення травлення у порожнині рота (порушення жування, слиновиділення, ковтання, рухливості стравоходу). Хвороби шлунку (розлади секреторної та моторної функції шлунку, виразкова хвороба.) Кишкові функціональні розлади (дискінезії жовчі та підшлункового соку, панкреатит, розлади функції кишок, непрохідність). Загальна характеристика патологічних процесів у печінці.

Розділ 2. Нозологічні групи захворювань

Тема 9. Хвороби сечовидільної системи. порушення довільного контролю за сечовипусканням. порушення основних функцій нирок: гломерулонефрит, пієлонефрит, сечокам'яна хвороба. Ниркова недостатність.).

Тема 10. Хвороби дихальної системи. порушення зовнішнього дихання. (Порушення вентиляції легень. порушення дифузії газів. Недостатність зовнішнього дихання. Клінічні прояви недостатності зовнішнього дихання. Запальні захворювання органів дихання. Неспецифічні хвороби легень.).

Тема 11. Ендокринні розлади. (Ожиріння. Цукровий діабет I та II типу. Подагра. Механізми розвитку захворювань щитоподібної залози. Розлади роботи статевих залоз.)

Тема 12. Хвороби опорно-рухового апарату. (Вроджені вади ОРА. порушення розвитку ОРА. Вікові захворювання. Патології м'яких тканин. Хвороби суглобів. Захворювання кісток. Травми.)

Тема 13. Хвороби системного кровообігу (Фактори, що спричиняють порушення ССС. Розлади кровообігу, пов'язані з порушенням функції серця (порушення скоротливої та насосної функції серця, недостатність серця, порушення ритму серця, порушення надходження крові до серця).

Тема 14. Захворювання серця. (Вроджені та набуті вади серця. Запалення оболонки серця. Стадії розвитку ІХС. Інфаркт міокарду. Післяінфарктний стан.).

Тема 15. Розлади кровообігу, пов'язані з порушенням функції судин. (Розлади кровообігу, пов'язані з порушенням функції судин (артеріальні гіпертензії, легенева гіпертензія, судинна недостатність, атеросклероз).

Тема 16. Хвороби нервової системи. (Причини і умови виникнення. Механізми захисту нервової системи. Виходи патологічних процесів в нервовій системі. Типові хворобливі процеси у нервовій системі (дефіцит гальмування, розгальмування. порушення нервової трофіки. Нейродистрофічний процес).

Тема 17. Функціональні патології периферичної нервової діяльності. (Порушення чутливості. порушення рухової функції нервової системи. Поняття і характеристика болю. Біль периферичного та центрального походження.).

Тема 18. Функціональні патології ЦНС. *(Патології головного та спинного мозку. Функціональні порушення, пов'язані з ураженням ЦНС).*

Тема 19. Функціональні патології вищої нервової діяльності. *(Причини виникнення. Прояви функціональної патології ВНД. Саморегуляція поведінки. Компенсація патології ВНД. Психогенні розлади. Когнітивні розлади)*

Тема 20. Гінекологічні захворювання, вагітність та пологи. *Хронічні запальні гінекологічні захворювання. Анатомічні аномалії органів малого тазу, неправильні положення внутрішніх статевих органів. Клімактеричний синдром. Вагітність. Поводи та післяпологовий період.*

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Тема	Денна форма навчання			
	Усього	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Розділ 1. Загальна нозологія				
Тема 1. Вступ до загальної нозології. Поняття про здоров'я.	12	2	2	8
Тема 2. Поняття «хвороба».	12	2	2	8
Тема 3. Загальна етіологія.	12	2	2	8
Тема 4. Загальний патогенез.	12	2	2	8
Тема 5. Патогенна дія на організм факторів зовнішнього середовища.	12	2	2	8
Тема 6. Типові патологічні процеси, що супроводжують хворобу.	12	2	2	8
Тема 7. Міжнародна статистична класифікація хвороб та проблем, пов'язаних зі здоров'ям.	12	2	2	8
Тема 8. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я.	12	2	2	8
Розділ 2. Нозологічні групи захворювань				
Тема 9. Хвороби травної системи	12	2	2	8
Тема 10. Хвороби сечовидільної системи.	12	2	2	8
Разом за підсумками I семестру:	122	20	20	80
II семестр				

Тема 11. Хвороби дихальної системи. Порушення зовнішнього дихання.	12	2	2	8
Тема 12. Ендокринні розлади.	9	2	2	5
Тема 13. Хвороби опорно-рухового апарату.	9	2	2	5
Тема 14. Хвороби системного кровообігу.	9	2	2	5
Тема 15. Захворювання серця.	9	2	2	5
Тема 16. Розлади кровообігу, пов'язані з порушенням функції судин.	9	2	2	5
Тема 17. Хвороби нервової системи. Хвороби та функціональні патології периферичної нервової діяльності.	9	2	2	5
Тема 18. Хвороби та функціональні патології ЦНС.	8	2	2	4
Тема 19. Функціональні патології вищої нервової діяльності.	8	2	2	4
Тема 20. Гінекологічні захворювання, вагітність та пологи	8	2	4	4
Усього годин:	86	20	22	46
Усього годин (за 2 семестри):	208	40	42	110

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
I семестр		
Розділ 1. Загальна нозологія		
1	Тема 1. Вступ до загальної нозології. Поняття про здоров'я.	2
2	Тема 2. Поняття «хвороба».	2
3	Тема 3. Загальна етіологія.	2
4	Тема 4. Загальний патогенез.	2
5	Тема 5. Патогенна дія на організм факторів зовнішнього середовища.	2

6	Тема 6. Типові патологічні процеси, що супроводжують хворобу.	2
7	Тема 7. Міжнародна статистична класифікація хвороб та проблем, пов'язаних зі здоров'ям.	2
8	Тема 8. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я.	2
Всього:		16
Розділ 2. Нозологічні групи захворювань		
9	Тема 9. Хвороби травної системи	2
10	Тема 10. Хвороби сечовидільної системи.	2
II семестр		
11	Тема 11. Хвороби дихальної системи. Порушення зовнішнього дихання.	2
12	Тема 12. Ендокринні розлади.	2
13	Тема 13. Хвороби опорно-рухового апарату.	2
14	Тема 14. Хвороби системного кровообігу.	2
15	Тема 15. Захворювання серця.	2
16	Тема 16. Розлади кровообігу, пов'язані з порушенням функції судин.	2
17	Тема 17. Хвороби нервової системи. Хвороби та функціональні патології периферичної нервової діяльності.	2
18	Тема 18. Хвороби та функціональні патології ЦНС.	2
19	Тема 19. Функціональні патології вищої нервової діяльності.	2
20	Тема 20. Гінекологічні захворювання, вагітність та пологи	2
Разом:		22
РАЗОМ:		34

Теми самостійних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
I семестр		
Розділ 1. Загальна нозологія		
1	Тема 1. Вступ до загальної нозології. Поняття про здоров'я.	6

2	Тема 2. Поняття «хвороба».	7
3	Тема 3. Загальна етіологія.	6
4	Тема 4. Загальний патогенез.	6
5	Тема 5. Патогенна дія на організм факторів зовнішнього середовища.	7
6	Тема 6. Типові патологічні процеси, що супроводжують хворобу.	7
7	Тема 7. Міжнародна статистична класифікація хвороб та проблем, пов'язаних зі здоров'ям.	7
8	Тема 8. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я.	6
Всього:		52
Розділ 2. Нозологічні групи захворювань		
9	Тема 9. Хвороби травної системи	7
10	Тема 10. Хвороби сечовидільної системи.	6
II семестр		
11	Тема 11. Хвороби дихальної системи. Порушення зовнішнього дихання.	7
12	Тема 12. Ендокринні розлади.	7
13	Тема 13. Хвороби опорно-рухового апарату.	6
14	Тема 14. Хвороби системного кровообігу.	6
15	Тема 15. Захворювання серця.	7
16	Тема 16. Розлади кровообігу, пов'язані з порушенням функції судин.	6
17	Тема 17. Хвороби нервової системи. Хвороби та функціональні патології периферичної нервової діяльності.	6
18	Тема 18. Хвороби та функціональні патології ЦНС.	
19	Тема 19. Функціональні патології вищої нервової діяльності.	
20	Тема 20. Гінекологічні захворювання, вагітність та пологи	
Всього:		58
РАЗОМ:		110

8. Рекомендовані джерела інформації

Базові:

1. Атаман О. В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях : навчальний посібник для медичних вузів IV рівня акредитації. Вінниця : Нова книга, 2017. 511 с.
2. Патофізіологія : Підручник / М.Н. Зайко, Ю.В. Биць, В.Ф. Мислицький [та ін.]; за ред. : М.Н. Зайка, Ю.В. Биця, М.В. Кришталя. – 6-те вид., перероблене і доповнене. – К. : Медицина, 2017. – 736 с.
3. Патологічна фізіологія. В 3-х ч. Ч. І. Нозологія / За ред. проф. М. С. Регеди. Львів, 2009. 310 с.
4. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження : колективна монографія / за заг. ред. проф. Ю.Д. Бойчука. Харків: Вид. Рожко С. Г., 2017. 488 с.

Допоміжні

5. Міхеєнко О.І. «Валеологія: Основи індивідуального здоров'я людини» Університетська книга, 2009. 400 с.
6. Мойсак О. Д. Основи медичних знань і охорона здоров'я. К.: Арістей, 2007. 616 с.

Інтернет-ресурси:

1. Международная классификация функционирования, ограниченный жизнедеятельности и здоровья (МКФ) Полная финальная версия. <http://www3.who.int/icf/icftemplate.cfm>
2. Міжнародна статистична класифікація хвороб та проблем, пов'язаних зі здоров'ям: <https://e-mis.com.ua/mkx-10>
3. Герцик А., Тиравська О. Обстеження як функціональна підсистема фізичної реабілітації 2016. URL <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/12025/1/Andrii%20Hertsyk%2C%20Oksana%20Tyravska.pdf>
4. Систематичний огляд у фізичній терапії: <https://physrehab.org.ua/uk/articles/what-is-it-systematic-review/>
5. Практична діяльність заснована на доказах: <https://physrehab.org.ua/uk/articles/ebp/>

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потреби)

З метою забезпечення якісного викладання дисципліни використовується: спеціалізована лабораторія, мультимедійні аудиторії, комп'ютерний клас з проведенням до мережі інтернетом, зала лікувальної

фізичної культури (кінезотерапії); кабінет доклінічної та клінічної практики з фізичної терапії. У наявності реабілітаційний інвентар та обладнання.

Дисципліна забезпечена робочою навчальною програмою, опорними конспектами лекцій, завданнями для підготовки до практичних занять, підручниками, презентаціями лекцій у програмі Power Point, а також засобами поточного (комплекти тестових завдань) та підсумкового контролю (екзаменаційні білети).

